etisk handel norge

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024

for Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS. oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå **her**.*

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl
Daglig leder
Etisk handel Norge

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

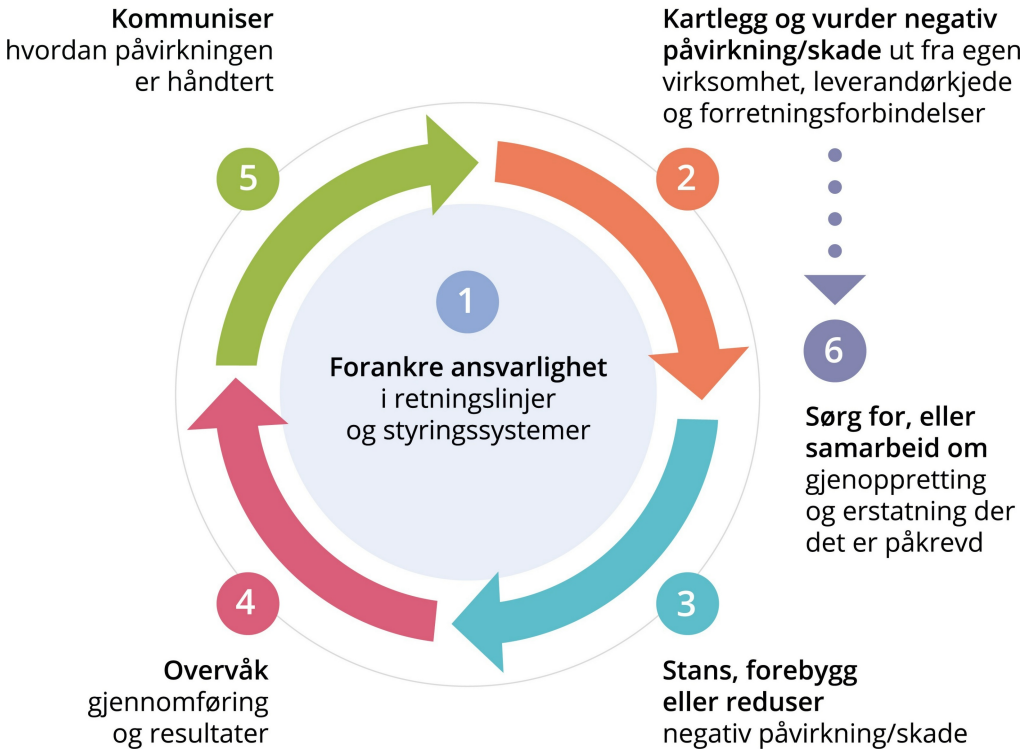

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Forord av daglig leder

Dyreparken har i sin forretningsstrategi tatt et tydelig, bevisst og aktivt grep for bærekraftig utvikling. «Vi tar ansvar» er ett av seks strategiske veivalg i Dyreparkens overordnet strategi, og under dette ligger både bevaring av, formidling om og forskning innen truede dyrearter og samfunnsansvar for øvrig. Destinasjonen har valgt å legge ekstra arbeid i FNs bærekraftsmål nr. 15, Liv på land.

Som dyrepark har vi et stort fokus på bevaring av truede dyr, både i Dyreparken og i naturen, og vår rolle som dyrepark overfor ansatte, våre gjester og befolkningen generelt.

Dyreparken skal være en samfunnsansvarlig virksomhet med bærekraftige løsninger som skaper konkurransekraft, og hvor engasjementet skal bidra positivt til omdømmet. Som en viktig bedrift for nærmiljøet, har destinasjonen et særlig engasjement for barn og unge. Vårt mål er å være en destinasjon for alle, også for de som ikke har ressurser til å besøke oss.

Dyreparken ble i 2018 sertifisert til Likestilt arbeidsliv som virksomhet nr. 3 i Norge. Formålet er å stimulere til langsiktig og planmessig arbeid med likestilling og mangfold for ansatte i destinasjonen. Likestillingsredegjørelsen utarbeides årlig, og kan leses på våre nettsider.

Dyreparken sørger for å jobbe, drive og utvikle så bærekraftig som mulig, og vi er bevisste på vår rolle innenfor bransjer med høyt klimaavtrykk. Derfor arbeider vi aktivt for å oppnå mer miljøvennlig utvikling og produksjon av våre produkter og tjenester med mål om å fremme god kvalitet og lang levetid. Som medlem av Etisk Handel Norge forplikter vi oss til å arbeide mot mer rettferdige lønns- og arbeidsvilkår i vår leverandørkjede. Med jevnlige aktsomhetsvurderinger skaffer vi oss bedre innsikt, kunnskap og oversikt over risikoknyttet utfordringer vi måtte stå overfor hos oss og våre samarbeidspartnere. Dette strategiske arbeidet opprettholder en sunn og motiverende holdning mellom alle parter, og bidrar til at sosial bærekraft settes høyt på agendaen.

Dyreparken har etablert et eget bærekraftsteam på tvers av ulike avdelinger, som har som mål å øke innsikt, kunnskap og engasjement innen miljø og samfunnsansvar. Bærekraftsteamet har samarbeidet om denne rapporten og kravene medlemskapet stiller.

Kristiansand Dyrepark ble medlem av Etisk Handel Norge i 2008, og har siden 2022 rapportert for hele Destinasjon Dyreparken.

All informasjon som er tilgjengelig for offentligheten publiseres på våre hjemmesider.

" Samfunnsansvar og bærekraftige tiltak er ett av Dyreparkens seks strategiske veivalg, og settes derfor høyt på dagsorden i vår daglige drift. "

Per Arnstein Aamot
Administrerende direktør

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Styrets signatur

Denne rapporten er signert elektronisk. Se siste side for verifikasjon.

Gunnar Grosvold
Styreleder

Anders Eslander
Styremedlem

Camilla Tepfers
Styremedlem

Arne-Kristian Dalen
Styremedlem

Karin Flo
Styremedlem

Per Arnstein Aamot
Adm direktør

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.

Adresse hovedkontor

4609 Kardemomme by

Viktigste merker, produkter og tjenester

Dyreparken, Badelandet, Kaptein Sabeltann, Sirkus Jesper, Kardemomme by, Hakkebakkeskogen, KuToppen, Estragon, Dyrepasserne, Julius, Abra Havn, Juliusskogen, Dyreparken Safaricamp og Dyreparken Safarihotell. Vi tilbyr opplevelser, overnatting, bespisning, kurs og konferanser, eventer, undervisning, forskning og bevaring av truede dyrearter. Utover dette tilbyr vi suvenirer til våre gjester og via vår nettbutikk.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Kristiansand Dyrepark er et AS under Dyreparken Utvikling AS, og som eies av Braganza AB ved Per Braathen.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

628 412 900

Antall ansatte

230

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen vesentlige endringer siden forrige rapportering med hensyn til antall ansatte; Dyreparken er en sesongbedrift med stor variasjon mellom antall ansatte i høy- og lavsesong. Vi har 230 ansatte på helårsbasis i ulike stillingsbrøker, og ca 1200 sesongansatte.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Ingrid Widerøe, innkjøper

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

ingrid@dyreparken.no

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Innkjøpsmodellen til Dyreparken er kompleks. Det at det er stor variasjon i forhold til varesortiment, type leverandør og produksjonsland tilpasset de ulike avdelingene og behovene i destinasjonen.
Dyreparken har stort fokus på lokale leverandører, og bruker lokale leverandører så langt det lar seg gjøre.
Det brukes et bredt spekter av materialer og mange forskjellige produksjonsmetoder.
Souvenirene designes i Dyreparken og produseres i Norge, Europa og Asia.Vårt mål er å utvikle og produsere flere av våre produkter hos norske leverandører.

Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

882

Kommentar til antall leverandører

Dyreparken har mange gode og langvarige relasjoner med våre samarbeidspartnere. Dette gir oss trygghet i god kvalitet og langsiktighet i vårt arbeid med etiske retningslinjer og kjerneverdier. Vårt behov for produkter og tjenester er bredt, og vi har mange ulike leverandører, og vi jobber kontinuerlig med å effektivisere våre innkjøpsprosesser, eksempelvis å samle mer kjøp hos en leverandør.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Helt/delvis egeneid produksjon | Innkjøp direkte fra produsent | Innkjøp via agent/mellomledd/importør/merkevareleverandører | Annet

Dyreparken gjør innkjøp direkte fra produsent, via agent, andre mellomledd og grossister.
Generelt så arbeider vi med å effektivisere innkjøpsprosessene våre, og samler flere produkter hos samme leverandør der dette er mulig. Dette er også et viktig punkt når vi vurderer nye leverandører.
For souvenirer prioriterer vi der det er mulig å arbeide direkte med produsenter. Der det ikke er mulig, benytter vi agent til å håndtere ordren. I slike samarbeid får vi verdifull innsikt i deres overordnede drift, etiske holdninger, relasjoner overfor deres ansatte og interne policyer, samt agent kan følge opp fabrikken mtp å følge CoC og produksjon. Denne type samarbeid gir oss også mulighet til å kommunisere våre verdier og etiske prinsipper direkte til produsent med støtte fra agent.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Som Norges største turistdestinasjon har vi behov for mange ulike varer og tjenester. Dyreparken benytter både norske og utenlandske leverandører. Vi prioriterer bærekraftige produkter, tjenester og leverandører så langt det lar seg gjøre. Videre stiller vi krav til signering av vår CoC (Code of Conduct) overfor avtalefestede samarbeidspartnere.
Av mellomledd, kan nevnes grossister og aktører, alt i fra Biltema til Asko. Vi bruker i hovedsak norske mellomleddsleverandører.
Vi bruker agent mot flere av våre souvenirproduksjoner i Asia.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

6 486

Kommentar til antall arbeidere

Vi har hatt fokus på kartlegging av ansatte på fabrikker i Kina. De fleste vil oppgi antall ansatte, men ikke alle.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bomull	Kina India
Polyester og andre syntetiske materialer	Kina Norge
Ulike typer plast	Kina Norge
Metall	Kina
Trevirke	Norge
Mat	Globalt Norge
Drikke	Globalt Norge
Emballasje	Finland Norge Sverige

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål : Produsere minst ett nytt souvenirprodukt i Norge i 2024.

Status : Det kom en utfordring med å få lokket lett på matboksen (skal håndteres av et barn). Rammeverktøy er justert og boks blir levert i 2025.

2

Mål : Fortsette arbeidet med å optimalisere sortering av restavfall. Utrulling av avfallsprosjekt i 2024, hvor det vil bli opprettet miljøstasjoner i gjesteområder og på kjøkken i hele parken. I første omgang måler vi suksessrate ved en fysisk sjekk av avfallsdunkene for å se hva som er kastet i hvilken dunk.

Status : Avfallsprosjektet og utrulling av dette er gjennomført og ferdigstilt i 2024.

3

Mål : Installere solceller på 2-3 bygg.

Status : Fullført.

4

Mål : Alle som gjør innkjøp i bedriften skal ha kompetanse til å gjøre aktsomhetsvurderinger i sin leverandørkjede.
Vurdering skal være systematiserte og vi skal ha et godt system for å samle aktsomhetsvurderingene.

Status : Arbeidet er startet, og vil fortsette i 2025. Plan var å arrangere en workshop, men pga lite kapasitet, så overføres det til 2025.
Et annet tiltak vi ser på, er å opprette en opplæring i aktsomhetsvurderinger for alle ansatte.

5

Mål : Leverandører og underleverandører til agenter i Asia er kartlagt og følges opp mtp etterlevelse av Code of Conduct.

Status : Førsteleddsleverandører er kartlagt og prosessen med underleverandører er pågående.

6

Mål : Øke andelen bamser/mykdyr som er produsert i 100% resirkulert materiale til 30%.

Status : Her kom vi dessverre ikke i mål og arbeidet fortsetter. Prosenten for 2024 landet på 22,4%.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

7

Mål : Fullføre og forankre en intern policy for hvilke valg som skal tas mtp kvalitet på råvarene vs pris

Status : Fullført.

Prosessmål for kommende år

1

Opplæring av ansatte som gjør innkjøp i risikokartlegging og aktsomhetsvurderinger.

2

Mål å passere 40% resirkulert plysj på bamser

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

Dyreparken arbeider strategisk med våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og klima, og flere av våre tiltak er tilgjengelige på våre nettsider. Som dyrepark har vi et ekstra fokus på bevaring og formidling av truede dyr. Vårt mål er å skape engasjement og inspirasjon til dyr og natur i håp om at mange vil ta ekstra godt vare på vårt biologisk mangfold også for fremtiden. Bevaringsarbeid, formidling og forskning er noen at de viktigste arbeidsoppgavene vi har som dyrepark. Vår policy for bærekraftig forretningspraksis danner grunnlaget for vårt bærekraftsarbeid.

Gjennom blant annet sertifiseringen Likestilt arbeidsliv og medlemskapet i Etisk Handel Norge, forplikter vi oss til å utføre jevnlige aktsomhetsvurderinger med årlige redegjørelser for å fremme menneske- og arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø sammen med våre ansatte og samarbeidspartnere. Våre årlige rapporter og redegjørelser kan leses på vår nettside; dyreparken.no/destinasjondyreparken.

Dyreparken formidler vår rolle som dyrepark i flere ulike kanaler både inne i parkene og utenfor. Dette foregår i form av dyrepresentasjoner, skjermer, skilt, bannere, magasin, våre nettsider, TV-produksjoner, SoMe-produksjoner, ansatte i møte med gjester, forretningspresentasjoner, foredrag, årlige samlinger for samarbeidspartnere, media/PR, skole- og barnehagebesøk, digitale møter- og undervisningsplattformer for å nevne noen.

Her kan du lese mer om våre tiltak:
https://www.dyreparken.no/baerekraft/
https://www.dyreparken.no/baerekraft/bevaring-av-dyr/
https://www.dyreparken.no/baerekraft/samfunnsansvar/
https://www.dyreparken.no/baerekraft/kortreist-mat/
https://www.dyreparken.no/mara-naboisho/
https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Dyreparkens policy for egen virksomhet er blitt utarbeidet av Dyreparkens bæreraftsteam, deretter forankret i styret og ledelsen. Arbeidet er også kommunisert internt i Dyreparken med henvisning til vår policy. Dokumentet er også offentlig tilgjengelig på vår nettside, dyreparken.no/destinasjondyreparken.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Bærekraftsteamets arbeidsoppgaver er å organisere og strukturere Dyreparkens bærekraftsarbeid.Teamet består av fagpersoner fra ulike avdelinger som blant annet arbeider tett med både innkjøp og leverandører. Aktsomhetsvurderingene involverer mange områder i bedriften og ansvarsfordelingen er beskrevet i organisasjonskartet til Bærekraftsteamet.

For øvrig er Dyreparken organisert med styre, ledergruppe og utvidet ledergruppe. Dyreparkens administrerende direktør har ansvar for Dyreparkens drift og ledelse. Markeds- og kommunikasjonsdirektør har ansvar for blant annet overordnet bærekraftsarbeid, leder for dyreavdeling Fag med overordnet ansvar for bevaring av dyrearter og til slutt Bærekraftsteamet med teamleder som har ansvar for det daglige driftsarbeidet innen bærekraft. Arbeidet med Åpenhetsloven, aktsomhetsvurderinger, policyer og andre styrende dokumenter er forankret i Dyreparkens ledelse.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Ansvaret og arbeidsoppgavene er kommunisert som en del av fast agenda ved møter for teamet, og følges dermed opp jevnlig. Det vil også bli konkretisert i teamets arbeidsverktøy, hvor også de ulike ansvarsoppgavene blir delegert. Arbeidet blir også forankret og kommunisert i ledergruppen. Øvrige ansatte informeres løpende via våre interne nettsider, fellesmøter og kursing/undervisning.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Ved etablering av Bærekraftsteamet ble det satt stor vekt på faglig kompetanse og interesse ved utvelgelse av deltakere. Ved behov for påfyll av kompetanse, vil vi benytte oss av kursing, webinarer og/eller sparring med andre næringslivsbedrifter.

Flere ansatte har i rapporteringsåret deltatt på flere webinarer i regi av bl.a Etisk Handel Norge.
Eksempler på tiltak vi ønsker å gjennomføre i 2025 er å opprette egne opplæringer for ansatte og arrangere workshop.
Bærekraftsteamet har i tillegg mulighet for taletid på allmøter.

Arbeidet med EHN Risk tool er startet, men grunnet kapasitet har ikke arbeidet kommet ordentlig i gang i rapporteringsåret, og vi vil bruke tid i 2025 på å bli kjent med systemet og bruke dette til risikokartlegging og aktsomhetsvurderinger.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Dyreparkens overordnet strategi er tydelig på våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn og miljø. Bærekraftsteamet har utarbeidet en strategi og handlingsplan basert på denne. Både overordnet strategi og Bærekraftsteamets egen strategi og handlingsplan er forankret internt. Bærekraftsteamet jobber med både kortsiktige og langsiktige mål, hvorav flere SMARTE mål.

Et av Dyreparkens strategiske veivalg er "Vi jobber med kontinuerlig utvikling":
Vi jobber med kontinuerlig utvikling av Destinasjon Dyreparken og våre ansatte. Vi skaper unike opplevelser for våre gjester og er en unik arbeidsplass for våre medarbeidere. Vår arbeidskultur er preget av gjensidig respekt og tillit. Vi våger å gå nye veier og vi lærer av våre feil og suksesser. Vår visjon er at ansatte skal si at de er stolte av å jobbe i Dyreparken, de blir møtt med respekt og blir utfordret til å utvikle seg videre.

Bærekraftsteamet sin overordnede strategi er basert på Dyreparkens strategiske veivalg "Vi tar ansvar".
Dyreparken har fokus på bevaring av truede dyrearter, et likere samfunn og et grønnere fotavtrykk.
Vi ønsker å øke kunnskapen om vår rolle som dyrepark, både ut mot gjest og overfor egne ansatte. Vi formidler bevaring i dyrepresentasjoner mot gjest og i Bevaringsskolen for ansatte.

Produksjon av souvenirer i utlandet
Vår produktutviklingstrategi er basert på ansvarlighet, ærlighet og transparens. Dette er også uttrykt i vår Code of Conduct. Vi benytter sertifiseringsordninger der det er mulig, for å sikre en ansvarlig produksjon og trygghet for at arbeidernes rettigheter blir ivaretatt. Vi benytter agent til å foreta inspeksjoner og følge opp våre leverandører. Ved mistanke om brudd på våre retningslinjer, har vi fokus på dialog med produsenten slik at de kan få mulighet til å gjenopprette eventuell skade.

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

På vegne av Dyreparken har Bærekraftsteamet ansvaret for daglig drift og oppfølging av våre tiltak, sertifiseringer og medlemskap innen miljø, samfunnsansvar og tilhørende lovverk. Ledergruppe og styre har interesse og engasjement for arbeidet som allerede ligger forankret her, og informeres jevnlig om arbeidet og satsingen til Bærekraftsteamet av teamleder og/eller direktører i ledergruppen, avhengig av tematikken. Både strategier og planer godkjennes av styre og ledergruppe, og kommuniseres også overfor øvrige ansatte. Markeds- og kommunikasjonsdirektør har overordnet ansvar for Bærekraftsteamet og dette fokusområdet, og er en del av ledergruppen i bedriften.

Engasjement og interesse for Bærekraftsteamets arbeid hos både ledergruppe og styre, gjør at teamet hele tiden arbeider dynamisk og målrettet.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

Dyreparken har som fast agenda eller talepunkt i møter og presentasjoner som tydeliggjør viktigheten av ansvarlighet og bærekraft, da spesielt i møter med leverandører og samarbeidspartnere. Det er også viktig for Dyreparken å formidle dette i møte med barnehager, skoleklasser, organisasjoner, konkurrenter og øvrige gjester eller tilhørere både i og utenfor Parken.

Før avtaleinngåelse med leverandører har vi definert flere kriterier som vi forutsetter er eller kan oppfylles innen avtalen er signert. Eksempler på kriterier er blant annet miljøprofil og -hensyn, samfunnsansvar, Code of Conduct, sertifiseringer, åpenhet og transparens. Så langt det er mulig, vil Dyreparken arbeide for å prioritere norske leverandører og kortreiste råvarer.
Vi har også lagt inn et fast punkt i anbudsdokumenter som omhandler miljø og bærekraftsarbeid i den aktuelle bedrift, hvor dette også er blant utvelgelseskriteriene.
Ved å ha en jevnlig dialog og åpenhet med leverandørene våre gjennom hele året, og å kreve innsyn både i leverandørs arbeid i leverandørkjeden mener vi kan være med på å forhindre negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Ved souvenirproduksjon i utlandet, er anerkjente og seriøse sertifiseringer er høyt prioritert i utvelgelsen av nye leverandører. Gjennom dialog med leverandøren kartlegger vi deres holdninger og systemer for å ivareta arbeidere, samt andre viktig aspekter basert på vår Code of Conduct. Dersom leverandør ikke innehar disse viktige verdiene eller at deres holdning til endring ikke er til stede, vil vi søke andre leverandører. Ikke-sertifiserte leverandører kan benyttes, men skal oppfylle en rekke krav til minimumskriterier som er spesifisert i vår Code of Conduct. Ved behov benyttes agent for kontroll av produsenter.

Alle leverandører er pliktet til å signere vår Code of Conduct.
Code of conduct er tilgjengelig på https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Fokuset på bærekraft i dagens samfunn er stort, noe som setter enda større krav til oss både som Dyrepark og som en kommersiell aktør. Vi opplever at våre gjester krever mer av oss og har større forventninger til bærekraftige løsninger.
Vi har i rapporteringsåret gjennomført små og større bærekraftstiltak, eksempelvis flere tiltak på matsvinn, samt rullet ut nye stasjoner for avfallssortering. Vi har gjort rammeavtaler med flere tjenesteleverandører, hvor fokus på bærekraft (både på bedrifts-og produktnivå) har vært et sentralt kriterie i utvelgelse av leverandør.
Vi har også vært med å påvirke ny strategi for Dyreparken og deltatt på ulike eksterne arrangementer.

I 2024 har vi fortsatt jobben med å kartlegge våre leverandører. Risk Tool ble lansert hos EHN sent på høsten, og vi vil bruke mer tid i 2025 på å bli kjent med denne løsningen for risikokartlegging.

Dyreparken opplever at våre leverandører arbeider for - og etterlever våre egne og deres bærekraftige verdier både med hensyn til miljø og samfunnsansvar. Vi opplever også at slikt samarbeid motiverer og inspirerer alle parter til å ha fokus på nettopp disse viktige områdene.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

2 Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert av: GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Energiøkonomisering (solceller)	Tvangsarbeid Diskriminering Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Miljø Utslipp Energi	Kina
Mikroplast	Miljø Vann	Globalt
Kaffe	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnearbeid Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Lønn	Brasil Colombia Guatemala Kenya
Kjøp via agent i Asia	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø	Kina

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den riskoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

Vi gjennomgår risikokartlegging hvert år i forbindelse med rapportering til Etisk Handel Norge og oppdaterer denne etter behov. Det kan eksempelvis være ved bruk av nye materialer eller produkter, eller for oppfølging av produkter som innehar en generelt høy risiko.
Vi følger opp og jobber med ulike tiltak, og har tett dialog med våre leverandører, agenter og produsenter for innehenting av informasjon.
Vi opplever at flere av risikofaktorene har vært stabile over de senere årene.

Vi er en stor organisasjon og vi gjør et kontinuerlig arbeid med å velge de produkter som vi mener er mest hensiktsmessig for oss med tanke på både risiko, produktegenskaper og bærekraft.
Våre fokusområder i denne rapporten er områder som er dekkende for hele destinasjonen.

Innsamling av data foregår over flere plan, som via besøk hos leverandør, fabrikkbesøk, kontroll av agent, i møtesammenheng og generell dialog, omdømme i bransjen, medieomtaler, undersøkelser m.fl. For oss er det særlig verdifullt med god kjennskap til leverandøren og den daglige dialogen.
Eksempelvis så har vi for arbeidet med kjøp via agent ved souvenirproduksjon, gjort flere tiltak i rapporteringsåret. Vi har blant annet utarbeidet en ny agentavtale som våre agenter har signert. I tillegg skal det i 2025 gjennomføres leverandørbesøk i Asia.

Vi har til nå ikke funnet et godt nok verktøy for å registrere og følge opp risikokartlegging, og vi har derfor ventet på verktøyet "Risk tool" til EHN. Pga lansering mot slutten av rapporteringsåret, så har vi ikke hatt kapasitet til å bli godt nok kjent med systemet, men vi vil gjøre oss bedre kjent i verktøyet i 2025.
Av andre verktøy, ser vi god nytte av å bruke bl.a DFØs høyrisikoliste.

Vi har ikke identifisert nye negative påvirkninger i rapporteringsåret. Det kan være flere grunner til det:
- Liten utskiftning i leverandører og tett dialog med våre leverandører
- Vi har ikke hatt mulighet til å reise på fabrikkbesøk i Asia.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Matsvinn (miljø, avfall, samfunn)
Dette er en utfordring på Dyreparkens spisesteder og hotellbuffet'er og vi jobber kontinuerlig for å finne løsninger som kan redusere matsvinnet.
Dyreparken innførte i 2024 konseptet "Mat til overs", en intern ordning hvor ansatte får kjøpe mat som er til overs ved stengetid, til en rimelig pris. Dette tiltaket har blitt svært godt mottatt, og produkter som annonseres blir som regel utsolgt i løpet av få minutter. Dette er mat som ellers ville blitt svinn.
På hotellene våre har det blitt satt opp skilt på alle bord i resturantene hvor det står"Vi digger tomme tallerkener og fulle mager. Bli med oss å redusere matsvinn ved å spise opp maten din".
Vi har ikke målinger på hvordan matsvinnet har endret seg etter at disse tiltak har blitt innført, men jobber med å finne verktøy for dette.
Det er generelt et høyt fokus på forbedringer av prosess og løsninger rundt matsvinn og det jobbes kontinuerlig med forbedringer gjennom hele året.

Byggemateriell (miljø)
Vi utfordrer våre leverandører og oss selv på bruken av miljøvennlige produkter i prosjekter og vedlikehold og å gjenbruke materialer. Vi gjenbruker både materialer og bygg så langt det lar seg gjøre, og destruerer som en siste utvei.

Bygg-og anleggstjenester (arb.forhold)
Dyreparken har i anbudsprosesser og kontraktsmal inkludert punkter som omhandler mulighet for innsyn i lønn, arbeidsvilkår og boforhold for arbeidere, da denne bransjen har hatt en historikk på å bruke blant annet innleid personnel og utenlandsk arbeidskraft. Vi bruker solide aktører på feltet, men ønsker likevel å ha fokus på dette området.
Dyreparken er i tillegg medlem av Fair Play Agder, som jobber med å forebygge arbeidslivskriminalitet.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

3 Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

Transaksjon: 0022211553754-066882 Signert 6G3 SES, CTS, ADS, KES, PAAd

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

	Energiøkonomisering (solceller)
Overordnet mål :	Installasjon av solceller. Produksjon av solceller i Kina har stor risiko knyttet til bl.a tvangsarbeid. Ved installasjon av solceller skal leverandørkjeden kartlegges.
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	Installasjon av solceller på 5 bygg.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Sikre god sporbarhet på råvarene som benyttes i de panelene som blir installert. Blant annet at de har ikke polysilisium som kommer fra Xinjiang-provinsen.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Arbeidet utføres av en ekstern entreprenør, som har dokumentert leverandørkjeden mtp framstilling av silisum.
Ved ytterligere installasjon av solceller, vil vi følge opp vår entreprenør og kartlegge leverandørkjeden for å sikre at de leverer produkter i tråd med våre etiske prinsipper.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

	Mikroplast
Overordnet mål :	Redusere antall plagg som avgir mikroplast med 80%.
Status :	Resirkulert polyester er en av storsynderne når det gjelder mikroplast. Dette brukes mye i tekstiler og vi har derfor satt dette på tiltakslisten. Arbeidet er godt i gang og vi jobber aktivt med leverandører for å finne alternativer.
Mål i rapporteringsåret :	Forankre vårt overordnet mål hos våre produsenter og agenter. Konsekvens av målet forankret i Dyreparken.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Kartlegge antall tekstiler som er produsert i resirkulert polyester og hvilke alternativer som finnes. Kommunisert vårt mål til våre produsenter og agenter slik at de kan bistå i prosessen.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vårt mål er er at vi i 2025 ikke skal produsere plagg som er produsert i resirkulert polyester eller fleece.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

	Kaffe
Overordnet mål :	Forsikre om at kaffen er rettferdig produsert.
Status :	Risikokartlegging gjennomført
Mål i rapporteringsåret :	Gjennomføre aktsomhetsvurderinger på kaffeproduktene vi kjøper inn.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Aktsomhetsvurderinger er påbegynt og skal være gjennomført innen Q3 i 2025.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Sikre at kaffen vi kjøper er sporbar og sertifisert ihht Rainforest Alliance, for å bidra til å sikre gode levekår og arbeidsforhold for lokale bønder og arbeidere.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

	Kjøp via agent i Asia
Overordnet mål :	Snu rollen til agent fra å være hovedkontakt ved bestillinger, til at vi jobber direkte mot fabrikk, men med støtte fra agent mtp å følge opp produksjon, kvalitet og forhold hos produsenten.
Status :	Dette er fullført hos 3 av 4 agenter. Vi jobber med siste agent og håper at dette vil kunne være fullført ila 2026.
Mål i rapporteringsåret :	Møte med siste agent i april 2025. Mål er å få dem med på laget. Internt mål er at 60% av leverandørene har vi direkte kontakt med.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Vi har utarbeidet en agentavtale som 3 av 4 har signert på.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi vil ha direkte dialog med fabrikkene/produsentene og agent vil kunne være til støtte. Dette vil kunne gi oss mer transparens i leverandørkjeden og bedre oversikt over forhold hos produsentene.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

3.B Andre tiltak for å håndtere risko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Panteflasker
Dyreparken sorterer alle panteflasker i destinasjonen, og all panteinntekt går uavkortet til hjerteprosjektet vårt i Kenya, Mara Naboisho.

Miljøvennlige rengjøringsprodukter
Dyreparken har innført doseringssystemer for å redusere bruken av kjemikalier. Dyreparken Overnatting AS har innført strengere innkjøpsrutiner med mer miljøtilpasset utvalg av rengjøringsprodukter. Foreløpig er 80 % av alle kjemikalske produkter som benyttes på hotellene miljøvennlige, og det jobbes med ytterligere tiltak for å øke andelen.

Dyrevelferd
Startet bruk av et nytt underlag til enkelte dyr i 2024, som gir en reduksjon i innkjøp av treflis, som krever mye produksjon. Dette gir i tillegg en stor reduksjon i ammoniakk. Mtp. velferd observerer man økt liggetid og tilfredshet hos dyrene.
Dette er et økologisk og organisk produkt, og i tillegg til å kreve mindre energi, brukes kun noen få ressurser til minimal bearbeiding av jorda og belaster dermed ikke klima og miljø i særlig grad.
Det er spesielt bra for dyr med sensitive luftveier eller astma, og gir et godt inneklima og arbeidsmiljø for både dyrene og dyrepassere.

Palmeolje
For å stanse og forebygge ødeleggelser av regnskogen unngår Dyreparken kjøp av produkter som inneholder palmeolje. Ved å si nei til produkter som inneholder palmeolje, er vi med på å redusere avskoging, og er med på å bedre rettighetene til lokalbefolkningen, det øker livsmangfoldet til truede dyrearter og bremser klimaendringene.

Du kan lese mer om våre tiltak i vår årsrapport på https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Transport
Vi utnytter lastekapasitet maksimalt ved å redusere antall innvendige kartonger i hovedkartong, redusere forbruk av plastemballasje samt prioritere samkjøring/-lasting så langt det lar seg gjøre for alle våre vareleveranser.

Ca. 20% av plastproduksjonen flyttes fra Asia til Norge. Dette er en del av en større strategisk satsing hvor formålet er å oppnå mindre klimaavtrykk på blant annet suvenirer. De positive fordelene her er mange; produksjon på grønn energi fremfor kullkraft, kraftig reduksjon av klimautslipp ved kortere transport, økt kvalitet på leken som også øker forventet levetid. Leken kan resirkuleres da den granuleres og materialet kan gjenvinnes til ny leke.
I 2023 ble vår første utgave av en type plastleke produsert i Norge og i 2025 kommer et nytt plastprodukt.

Elektrisk transport
Dyreparken har 13 elektriske biler i drift av totalt 19 kjøretøy i destinasjonen. Ansatte har i tillegg tilgang til sykler i hele destinasjonen.
Våre leverandører skal prioritere elektrisk kjøretøy ved varelevering der hvor det er mulig. Vår grossist leverer alt av mat og drikke på elektriske lastebiler til Dyreparken.

Kortreist mat
Dyreparken arbeider for at minst 50% av våre råvarer innen mat og drikke skal anskaffes fra lokale leverandører. Andelen lokale leverandører i rapporteringsåret er ikke kartlagt per nå.
Alt av kjøtt kommer fra gårder som ligger innen 3 timers kjøretur unna vår lokale kjøttleverandør.
Alle wienerpølser er laget av frilandsgris.
70% av grønnsaker, fisk og kylling kommer fra Agder og Rogaland. Vi har også egenproduksjon av 10-12 tonn mat som selges i parken.

Du kan lese mer om våre tiltak i vår årsrapport på https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Dyreparken arbeider for å opprettholde god og jevnlig dialog med våre leverandører. Vi er en bedrift som har store sesongvariasjoner. Derfor er tidlig og god planlegging viktig - og i samarbeid med våre leverandører har vi arbeidet for å optimalisere denne prosessen.
Ved produksjon av souvenirer, har vi endret årshjulet, slik at innkjøpsarbeidet starter tidligere enn normalt i de fleste tilfeller. Dette tiltaket frigjør produksjonsrelaterte faktorer som tid og kapasitet, priser, kvalitet og sosiale forhold for arbeiderne.
God produksjonsplan, tydelig informasjon og tilstrekkelig produksjonstid i forbindelse med utvikling av prøver og produksjon for øvrig skal prioriteres, og vi anerkjenner at forutsigbarhet er en faktor som bidrar til en positiv relasjon i vårt samarbeid.

Vi gjennomgår innkjøpsprognoser med våre leverandører tidlig på året, og reserverer partier av viktige varer for å unngå å gå tom. Vår høysesong er kort, derfor er det viktig å sikre at vi har produktene tilgjengelig.

Dialog med leverandørene er viktig, og vi tilpasser oss så langt det er mulig slik at vi opprettholder våre verdier og retningslinjer i innkjøpsprosessen.
Likevel erkjenner vi at våre innkjøpsrutiner ikke alltid oppnår de målene vi har satt, og uheldige hendelser kan forekomme som virker negativt inn i prosessen.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

SERTIFISERINGER
Likestilt arbeidsliv
Dyreparken ble i 2018 sertifisert til Likestilt arbeidsliv som virksomhet nr. 3 i Norge. Formålet er å stimulere til langsiktig og planmessig arbeid med likestilling og mangfold for ansatte i destinasjonen. Vi henviser til separat

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Likestillingsredegjørelse på våre nettsider for ytterligere informasjon.

Blått flagg
Formålet med sertifiseringen er å bidra til å fremme bærekraftig utvikling for blant annet strender. Det stilles strenge krav til både miljøledelse, vannkvalitet, sikkerhet og service, miljøopplæring og informasjon. Stranda i Badelandet er blitt tildelt Blått Flagg-sertifiseringen årlig siden 2018.

Gull Debio
Ekorn-Jensens bakeri er et økologisk bakeri som har siden 2015 vært gull Debio sertifisert. Gullmerket betyr at minst 90% av produktene som selges er økologisk.

GOTS
Flere av våre tekstiler produseres i Kina; et land hvor vi pt ikke får FairTrade råvarer. Da har vi ved flere anledninger brukt GOTS sertifisert bomull i håndklær og t-skjorter.

FairTrade
Dyreparken har kjøpt FairTrade tekstiler fra India i flere år. Dette samarbeidet blir stadig større. Det som begynte med en liten barneserie med tekstiler i Hakkebakkeskogen-tema, er nå også kostymer til flere av våre univers.

MEDLEMSKAP
Internasjonale medlemskap
Dyreparken er godkjent som medlem av de internasjonale dyreparkorganisasjonene EAZA (European Association of Zoos and Aquaria) og WAZA (World Association of Zoos and Aquariums) samt SDF (Svenska Djürparkföreningen), som jobber for bevaring og formidling av truede dyrearter både i dyreparker og i naturen, og forskningsprosjekter i ulike størrelsesordener. Gjennom medlemskapet forpliktes det til å følge organisasjonens etiske retningslinjer for drift og dyrehold.

Dyreparken har i dag 24 dyrearter som er med i bevaringsprogrammer til EAZA. Formålet er bevaring av sjeldne og truede dyrearter som en genbank for fremtiden, samt å bevisstgjøre gjester på dyrenes situasjon i naturen. Programmene opprettholder en sunn bestand som en reserve, og dersom det er nødvendig for artens overlevelse kan dyr fra dyreparker settes ut i naturen. For noen dyr kan dyreparker være siste redning.

Ikke alle dyreparker kvalifiserer seg til å bli medlem, og det settes svært høye krav til standard i dyreparkene for medlemskapet, blant annet god dyrevelferd, etiske retningslinjer, informasjon om dyrene og bevaringsprosjekter.

Etisk Handel Norge
Ekspertise og rådgivende part for å fremme ansvarlig forretningspraksis i leverandørkjeder slik at handel bidrar til å ivareta menneske-og arbeidstakerrettigheter, dyr, samfunn og miljø.

Klimapartnere Agder
Dyreparken har siden 2010 vært medlem av Klimapartnere Agder. Medlemsbedrifter skal, sammen med organisasjonen, bidra til at regionen står best mulig rustet til å redusere sine klimautslipp og møte morgendagens krav til lavutslippssamfunnet. Samarbeidet skal sikre at arbeidet gir en grønnere samfunns- og næringsutvikling. Dyreparkens klimaregnskap er tilgjengelig på deres nettsider.

Grønnvaskingsplakaten
Dyreparken signerte Grønnvaskingsplakaten høsten 2020. Plakaten er en veileder og rettesnor for virksomheter som vil unngå grønnvasking, misledende markedsføring, og bidra positivt til at det grønne skiftet skjer raskere. Plakaten er inspirert av bloggernes «Sunn fornuft» og pressens «Vær varsom» plakater. Bak plakaten står Skift Næringslivets klimaledere, Miljøstiftelsen Zero, WWF Verdens naturfond, Framtiden i våre hender og Forbrukertilsynet.

Grønt Punkt Norge
Dyreparken er medlem av Grønt Punkt Norge. Medlemskapet sikrer at emballasjen som blir samlet inn gjenvinnes til nye produkter.

Dyreparken samarbeider med Regnskogfondet i innkjøpsprosesser.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Fair Play Agder
Dyreparken er medlem av Fair Play Agder. Dette for å sammen forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Du kan lese mer om våre tiltak, samt lese de aktuelle rapportene på
https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

2024 2023 2022

Alle våre leverandører har akseptert vår Code of Conduct.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Alle våre leverandører har signert vår Code of Conduct, som setter tydelige krav til blant annet arbeidernes rettigheter. Ref pkt 2 i CoC og policy for bærekraftig forretningspraksis (Fagorganisering og kollektive forhandlinger ihht ILO konvensjon nr 87, 98, 135 og 154).

Vi vil fremover bruke våre agenter i større grad til å først kartlegge hvordan dette ser ut blant våre produsenter i Kina, før så å sammen diskutere hvordan vi sammen kan bidra til en positiv utvikling.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Dyreparken har i sin forretningsstrategi tatt et tydelig, bevisst og aktivt grep for bærekraftig utvikling. Her er to av våre syv strategiske veivalg som ivaretar dette:

1. Vi jobber med kontinuerlig utvikling
Vi jobber med kontinuerlig utvikling av Dyreparken og våre ansatte. Vi skaper unike opplevelser for våre gjester og er en unik arbeidsplass for våre medarbeidere. Vår arbeidskultur er preget av gjensidig respekt og tillit, vi våger å gå nye veier og vi lærer av våre feil og suksesser. Vi har alltid fokus på gjesteverdi og verdiskapende aktiviteter.

2. Vi tar ansvar
Vi tar ansvar for bevaring av truede dyrearter, et likere samfunn og et grønnere fotavtrykk. Vårt hovedengasjement ligger i formidling om, og bevaring av truede dyrearter. Dette gjelder de dyrene vi har i Dyreparken, men også i naturen hvor dyrene har sin opprinnelse. Vi jobber aktivt for et likestilt og inkluderende arbeidsliv. Vi vil være en destinasjon for alle, også for de som ikke har ressurser til å besøke oss. Vi sørger for å jobbe, drive og utvikle så bærekraftig som mulig.

Dyreparken har stort fokus på utvikling, kompetanseheving og opplæring av ansatte og leverandører, da spesielt med fokus på interne løft i første omgang. Vi har iverksatt flere tiltak, og her er et utvalg:

Kunnskap og engasjement innen bevaring av truede dyr og vår rolle som dyrepark formidles for ansatte i Dyreparken gjennom Bevaringsskolen. Dette er et tiltak for å øke kunnskap og engasjement hos ansatte. Undervisningen har også fokus på Bærekraftsteamet sine arbeidsoppgaver, som blant annet aktsomhetsvurderinger. Over 100 ansatte har gjennomført skolen. I 2024 vil skolen bli obligatorisk for alle faste- og prosjektansatte i Dyreparken.

Bærekraftsteamet arbeider med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidling av bevaring av truede dyrearter og øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken. Bærekraftsteamet møtes 1 gang pr måned, og har innført en gjestestol hvor interne og eksterne personer blir invitert inn for å fortelle om aktuelle saker/produkter etc som omhandler bærekraft.

Flere ansatte i i Dyreparken har i rapporteringsåret deltatt på webinarer og kurs som omhandler etisk handel og aktsomhetsvurderinger for å øke kompetanse på dette feltet.
Dyreparken har fokus på kompetanseheving og opplæring også overfor våre leverandører og samarbeidspartnere.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Dyreparken aksepterer ingen former for bestikkelser og korrupsjon. Ref pkt 12 i vår Coc samt Policy for bærekraftig forretningspraksis, som alle våre leverandører må signere på for å kunne være leverandør til Dyreparken.
Vi følger opp våre leverandører, og jobber for å få et enda tettere samarbeid med produsenter og agenter i Asia for å eventuelt avdekke former for korrupsjon eller bestikkelser i vår leverandørkjeden.
Vi er pr nå ikke kjent med korrupsjon hos oss, våre leverandører eller samarbeidspartnere.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

Vi viser til all ovennevnte informasjon vedrørende dette. Ytterligere informasjon kan leses på våre nettsider:
https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/
https://www.dyreparken.no/baerekraft/
https://www.dyreparken.no/baerekraft/bevaring-av-dyr/
https://www.dyreparken.no/baerekraft/samfunnsansvar/
https://www.dyreparken.no/baerekraft/kortreist-mat/
https://www.dyreparken.no/mara-naboisho/

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

Transaksjon 09222115551544066882 Signert av S, AES, C, S, ADS, KFS, PAAA-1

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Aktsomhetsvurderinger involverer flere avdelinger og funksjoner.
Bærekraftsteamet har hovedansvar for bærekraftsarbeidet i Destinasjonen, er ansvarlig for kommunikasjon ut i bedriften, og teamet fungerer som et diskusjonsforum for avdekkede risikoer, aktsomhetsvurderinger og tiltak.

Hver avdeling har kompetanse på sitt fagfelt og gjør egne innkjøp, og har den daglige dialogen og oppfølgingen av "egne" leverandører. Derfor blir vurderingsprosessen fordelt mellom de ulike ansvarlige avdelingene. Eksempelvis har vi har egne innkjøpere for produktutvikling som er ansvarlige for all dialog, oppfølging og overvåkning av produsenter.
Overvåkningen foregår blant annet ved jevnlig dialog og møter hos leverandør, fabrikkbesøk, kontroll av agent, og også leverandøromdømme i bransjen, medieomtaler, undersøkelser og så videre.

Der det oppdages negative effekter i leverandørkjeden, har den enkelte innkjøper, sammen med bærekraftsteamet, ansvar for oppfølging av tiltak, samt varsle og rapportere til ledelsen og styret.

Punktene i handlingsplanen, samt status på mål, gjennomgås av Bærekraftsteamet. Flere av punktene i handlingsplanen er det satt kpi'er på og måles jevnlig.

Dyreparkens styre, ledelse, samt Bærekraftsteamet leser redegjørelsen.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Dyreparken arbeider aktivt for å opprettholde god og jevnlig dialog med våre samarbeidspartnere. Dette gjelder også ved oppfølging av eventuelle utfordrende og negative faktorer knyttet til våre leverandører. Gode og langsiktige forretningsforbindelser oppleves som positivt i våre samarbeid.

Anerkjente og seriøse sertifiseringer er høyt prioritert i utvelgelsen av nye leverandører. Gjennom dialog med leverandøren kartlegger vi deres holdninger og systemer for å ivareta arbeidere, samt andre viktige aspekter fra vår Code of Conduct. Dersom leverandør ikke har disse viktige verdiene tilstrekkelig eller at deres holdning til endring ikke er til stede, vil vi søke andre leverandører. Ikke-sertifiserte leverandører kan benyttes, men skal oppfylle en rekke krav til minimumskriterier som er spesifisert i vår Code of Conduct.

Ved eventuell usikkerhet om tiltak er iverksatt som avtalt, har vi ulike alternativer vi kan benytte, eksempelvis leverandør/fabrikkbesøk, utføre undersøkelser med ansatte i bedriften for å nevne noen.

Dyreparken opplever generelt at våre leverandører arbeider for og etterlever våre og deres bærekraftige verdier både med hensyn til miljø, samfunnsansvar og økonomi. Vi opplever også at slikt samarbeid motiverer og inspirerer alle parter til å ha fokus på nettopp disse viktige områdene og faktorene.

Alle leverandører har signert vår Code of Conduct.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

Transaksjon 09222115557544686892 Signert GGS, AEF, CTS, KDS, KFS, PAAAd

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Ved eventuell negativ påvirkning eller skade skal gjeldende parter involveres og inviteres til dialog straks skaden er skjedd. Målet med dialog er å finne ut av årsaken til skaden og muligheter for å rette opp i dette. Dersom dialog ikke fremmer positiv endringsvilje hos leverandør, kan andre tiltak som fabrikkbesøk/besøk hos leverandør være et alternativ. Besøket kan være utført av Dyreparkens ansatte eller av agent avhengig av omfang, omstendigheter og geografiske faktorer.
Alle Dyreparkens leverandører har signert vår Code of Conduct, som skal ivareta arbeidernes rettigheter.

Dyreparken arbeider med å finne gode måter å for åvurdere relevante tiltak for reduksjon av klimagassutslipp. Dyreparkens bærekraftsarbeid, og link til årsrapporter finner du
her: https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Dyreparken kommuniserer i ulike arena, forum og kanaler, vårt arbeid innen aktsomhetsvurderinger, som også omfatter kartlegging og håndtering av negativ påvirkning og/eller skade; i møte med våre leverandører og samarbeidspartnere, foredrag og intern opplæring for å nevne noen.
På Dyreparken nettside finnes det en egen side for bærekraft, og her kommuniseres også arbeidet med aktsomhetsvurderinger i sin helhet:

https://dyreparken.no/destinasjondyreparken/
https://dyreparken.no/samfunnsansvar/

Dyreparken har også en PR-strategi som omhandler transparens. Vi arbeider for å ivareta vår åpne og ærlige kommunikasjon både med gjester, leverandører, samarbeidspartnere og media. Høsten 2020 signerte vi Grønnvaskingsplakaten. Denne plakaten er en veileder og rettesnor for virksomheter som vil unngå grønnvasking, misledende markedsføring, og bidra positivt til at det grønne skiftet skjer raskere. Plakaten er inspirert av bloggernes «Sunn fornuft» og pressens «Vær varsom» plakater. Bak plakaten står Skift Næringslivets klimaledere, Miljøstiftelsen Zero, WWF Verdens naturfond, Framtiden i våre hender og Forbrukertilsynet.

Dyreparken rapporterer årlig til Etisk Handel Norge på arbeidet med aktsomhetsvurderinger, som også inkluderer redegjørelsen for Åpenhetsloven.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Informasjon om Åpenhetsloven, dens formål og Dyreparkens arbeid knyttet til aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden finnes på vår nettside; https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/. Her er det også oppgitt en mailadresse som kan benyttes ved henvende av informasjonskrav.

Alle informasjonskrav som sendes til oss via e-post vil bli besvart innen rimelig tid og senest tre uker etter at kravet er mottatt (jfr. Åpenhetsloven §7). Alle svar vil besvares skriftlig, dekkende og forståelig for mottaker. Dyreparken kan unntaksvis forlenge fristen med inntil to måneder etter at kravet er mottatt, dersom mengde eller type informasjon som etterspørres gjør det uforholdsmessig byrdefullt å besvare innen tre uker. I slike tilfeller vil Dyreparken orientere informasjonssøker om at vi ikke vil kunne gi svar innen tre uker, om årsaken til dette og når personen kan forvente svar.

Et informasjonskrav kan også avslås dersom det ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva kravet gjelder. Kravet må være formulert slik at det er mulig å forstå hvilke forhold det spørres om.

Skulle Dyreparken motta slike krav i andre kanaler enn våre nettsider, vil personen bli oppfordret til å sende henvendelse via e-post post@dyreparken.no.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

Transaksjon 09222111557844066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting.
Vi har utarbeidet en rutine for hvordan vi skal håndtere eventuelle negativer konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø, som beskriver hvilke punkter som skal følges dersom det oppstår negative konsekvenser, både de vi selv har forårsaket, de vi har bidratt til eller i saker hvor vi forbindes med leverandører.
Alle Dyreparkens leverandører har signert Code of Conduct. Utover dette har vi også en egen retningslinje for bærekraft, Policy for bærekraftig forretningspraksis.

Dersom Dyreparken blir gjort kjent med at vår virksomhet har bidratt til uopprettelig skade på mennesker, samfunn eller miljø er målet vårt å bidra til gjenoppretting gjennom ulike metoder. Er skaden uopprettelig kan vi bidra med økonomisk hjelp, f.eks forhåndsbetaling av ordre, lån eller annen juridisk eller økonomisk bistand. Vår respons vil naturlig avhenge av alvorlighetsgraden, men der det er mulig ønsker Dyreparken å være en aktiv bidragsyter.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Dyreparken har ingen tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsåret.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Dyreparken har utarbeidet egen policy for bærekraftig forretningspraksis overfor våre leverandører i tillegg til vår Code of conduct. Begge dokumentene er tilgjengelige for allmennheten, og kan leses på vår nettside dyreparken.no/destinasjondyreparken.

Alle våre leverandører er pliktet til å signere vår Code of conduct og må innrette seg etter vår policy for bærekraftig forretningspraksis. Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere arbeider målrettet og systematisk for etterlevelse av våre retningslinjer for leverandører, herunder prinsipper for bærekraftig forretningspraksis, som dekker grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, antikorrupsjon, dyrevelferd og miljø. Vår Code of conduct stiller også krav til at leverandør tilbyr arbeiderne en representant i tilfeller hvor kollektiv organisering ikke er mulig.

Vi har opprettet en mailadresse hvor arbeidere og berørte kan melde inn bekymringer eller mangler på arbeidsplassen. Våre leverandører fikk tilsendt et eget dokument i juni 2023, som informerer om denne kontaktkanalen for negative påvirkninger slik at berørte kan få håndtert klagen av Dyreparken.

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Kontaktinformasjon:

Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.
Ingrid Widerøe, innkjøper
ingrid@dyreparken.no

Transaksjon 09222115557544066882 Signert GGS, AES, CTS, ADS, KFS, PAAAd

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557544066882

Dokument

Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.
Hoveddokument
42 sider
Initiert på 2025-04-11 13:59:45 CEST (+0200) av Etisk handel Norge (EhN)
Ferdigstilt den 2025-04-24 13:57:27 CEST (+0200)

Initiativtaker

Etisk handel Norge (EhN)
info@etiskhandel.no

Underskriverne

Gunnar Grosvold Styreleder (GGS) *gg@braganza.com* *Signert 2025-04-11 14:39:22 CEST (+0200)*	**Anders Eslander Styremedlem (AES)** *anders@eslander.nu* *Signert 2025-04-12 01:19:33 CEST (+0200)*
Camilla Tepfers Styremedlem (CTS) *camilla.tepfers@infuture.no* *Signert 2025-04-11 14:17:28 CEST (+0200)*	**Arne-Kristian Dalen Styremedlem (ADS)** *arnekristian@dyreparken.no* *Signert 2025-04-12 06:54:09 CEST (+0200)*
Karin Flo Styremedlem (KFS) *karin@dyreparken.no* *Signert 2025-04-11 17:23:13 CEST (+0200)*	**Per Arnstein Aamot Adm direktør (PAAAd)** *per@dyreparken.no* *Signert 2025-04-24 13:57:27 CEST (+0200)*

Denne verifiseringen ble utstedt av Scrive. Informasjon i kursiv har blitt verifisert trygt av Scrive. For mer informasjon/bevis som angår dette dokumentet, se de skjulte vedleggene. Bruk en PDF-leser, som Adobe Reader, som kan vise skjulte vedlegg for å se vedleggene. Vennligst merk at hvis du skriver ut dokumentet, kan ikke en utskrevet kopi verifiseres som original i henhold til bestemmelsene nedenfor, og at en enkel utskrift vil være uten innholdet i de skjulte vedleggene. Den digitale signeringsprosessen (elektronisk forsegling) garanterer at dokumentet og de skjulte vedleggene er originale, og dette kan dokumenteres matematisk og uavhengig av Scrive. Scrive tilbyr også en tjeneste som lar deg automatisk verifisere at dokumentet er originalt på: https://scrive.com/verify